

Napraforgó Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha

Komplex környezeti nevelés a magyar néphagyományok tükrében

Helyi Pedagógiai Program

2018

Tartalom

1. Bevezető.....	3
2. Az intézmény bemutatása - helyzetkép.....	4
3. Gyermekkép, óvodakép, pedagóguskép.....	6
4. Alapelvek	8
5. Óvodai nevelés céljai	9
6. Az óvodai nevelés feladatai	9
7. Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	13
8. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	16
9. Egészségfejlesztési program	36
10. Gyermekvédelmi feladatok, szociális hátrányok enyhítését segítő, esélyegyenlőséget szolgáló tevékenységek	40
11. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	41
12. Az óvoda kapcsolatai	43

1. Bevezető

Az Óvoda neve: Napraforgó Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha

Az Óvoda címe: 7975 Kétújfalu, Zrínyi u. 33.

Az Óvoda fenntartója: Kétújfalu és Térsége Óvodafenntartó Társulás

Munkáltató: intézményvezető

Gyermekcsoport: 3 csoport

Férőhelyek száma: 80

Az óvoda vezetője, a program benyújtója: Gerleczné Gelencsér Éva

A pedagógiai program jogszabályi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról - 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról - 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról - 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 277/1997. (XII.22.) kormányrendelet a pedagógus – továbbképzésről, a pedagógus – szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről - 15/2013. (II.26. EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

2. Az intézmény bemutatása - helyzetkép

Létrehozásának éve: 1977 két óvodai csoporttal.

Bővítés évei: 1989-től három, 2006-tól négy csoporttal működik

Intézményünk a **dél-zselici** térségben foglal helyet. Óvodánk körzeti feladatokat lát el. A körzet 8 településből áll, melyek Önkormányzati Társulási formában látják el fenntartói feladatukat. (Kétújfalú, Szörény, Zádor, Bűrös, Várad, Gyöngyösmellék, Teklafalu, Endrőc) A települések közül 7 szerepel a társadalmi – gazdasági infrastrukturális szempontból elmaradott települések országos jegyzékében.

A munkanélküliség, illetve a szülők nagyszámú közfoglalkoztatott munkaköre erősen befolyásolja a gyerekek szociális körülményeit.

Az évek során a falvak lakossága átrétegződött, az elvándorolt lakosok házait cigány származásúak vásárolták meg, így megnőtt az etnikai kisebbség aránya.

Magas a munkanélküliek száma, az anyagi körülmények romlása és az átrétegződés következménye, hogy évről évre nő a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek száma.

Az óvoda három gyermekcsoporttal működik, melyek közül kettő vegyes életszervezésű, egy pedig tiszta kiscsoport.

A Pedagógiai Program a gyermekek személyiségének és képességeinek kibontakoztatását, fejlesztését a környezeti nevelésen keresztül játékosan, derűs óvodai légkörben végzi.

Az egyenlő hozzáférés és az esélyegyenlőség érdekében intézményünk 2003-tól működteti az óvodai integrációs programot, mely egyik jó gyakorlatunk.

A programban integráltan szerepel a nemzetiséghez **tartozó (roma/cigány, sváb) gyerekek** kultúrájának ápolása, identitásuk erősítése. Kultúrájuk hagyományait beépítettük a napi tevékenység rendszerébe, életkori sajátosságaiknak megfelelően, melyet jó gyakorlattá fejlesztettünk.

Intézményünk befogadja a **sajátos nevelési igényű gyermekeket** is.

A sikeres HEFOP 2.1.3. pályázatot követően, 2003-tól IPR- bázisintézménnyé vált, majd a HEFOP 2.1.6-keretein belül 2006-tól Kompetencia alapú óvodai programcsomag elemeit is használjuk a heti tervezésnél.

Az EFOP 3.1.3. Esélyteremtő óvoda pályázat keretein belül a 2017-es évtől lehetőségünk nyílik a hátrányos helyzetű családok, gyermekek támogatására (képzések, kirándulások, eszközök), fejlődésük nyomon követésére, esélyeik növelésére az életben.

Nevelési tervünk az alábbi pedagógiai alapelveket képviseli:

- Intézményrendszerünk közös pedagógiai fölfogását gyermekközpontúság jellemez, ennek megfelelően nevelő-oktató munkánk középpontjában a gyermek áll.
- Sokszínű és széleskörű tájékozási lehetőségek megteremtése.
- Az általános emberi műveltség továbbépíthető alapjainak a megteremtése.
- Szilárd értékrend kialakítása, mely megfelelő társadalmi kapaszkodót jelent a gyerekeknek és a szülőknek.
- Olyan demokratikus magatartásformák alapjainak a lerakása, melyben az egyén és a közösség érdeke megfelelő szerephez jut.
- Nem a gyerekeknek kell az intézményhez alkalmazkodnia, hanem az intézménynek a gyerekekhez.
- Az önálló ismeretszerzés igényeinek, képességeinek kialakítása, a kompetencia alapú nevelés alkalmazásával, mely az egész élet folyamán a permanens önképzés alapja lesz.
- Kulcsfontosságú készségek, képességek kialakítása, amely a későbbiek folyamán biztosítéka lehet a különböző élethelyzetekben történő megfelelő helytállásnak. - Pedagógiai szisztémánkat a tevékenységközpontúság, problémaközpontúság, felfedeztető megtapasztalás, gyakorlat jellemzi.
- Módszertani sokszínűséggel (megfigyelés, beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás, buzdítás, segítségadás, értékelés) – változatos tevékenységformákkal (kooperatív, projekt párhuzamos) dolgozunk – koordináló, segítő, támogató pedagógusi attitűd.
- Többszintű differenciálás – egyéni képességfejlesztés az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében (tehetséggondozás – hátránykompenzálás párhuzama) hatja át munkánkat.
- Életszerű, élet közeli megtapasztalásokra épülő fejlesztést alkalmazunk
- Fokozatosság – folyamatosság elvét (a fenntarthatóság érdekében is) érvényesítjük.
- A tudáshoz való egyenlő hozzáférés elvét figyelembe vesszük.
- A pedagógusok önképzésének, a horizontális tanulás elfogadásának, támogatásának elvét vesszük alapul.
- A közös nemzeti értékek mellett az európai, a humanista értékek megismerése, megőrzése, tiszteletben tartása.
- Az egészséges életmód, a testi, erkölcsi és lelki, egészséget szolgáló magatartásformák kialakítása.

3. Gyermekkép, óvodakép, pedagóguskép

Óvodánkban a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Gyermekképünk:

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Legfőbb értéknek tartjuk a gyermeket, személyiségének kiteljesítését, védelmét.

Nevelésünk értékei, közvetítjük:

- a biológiai lét - az élet - tiszteletét, az egészség értékét, felelősséget önmagunk életéért, elfogadunk bármilyen szempontból különböző gyerekeket (SNI, HH) és a többséggel együtt neveljük.
- az Én harmóniájának, autonómiájának értékét, önnevelést, önismeretet, belső harmóniára törekvést, a környezet-érzékeny és környezettudatos magatartásminta fontosságát.
- tiszteletet a szülők iránt, szeretetet, előítélet-mentességet, önzés leküzdését, a különbözőség elfogadását,
- legyen igényük az önművelésre, kreativitásra, problémaérzékenységre, tartsák tiszteletben egymás jogait, érzéseit, nemzetét, hazáját.
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztését, amely elősegíti a szűkebb és tágabb szocializációs közeg iránti érdeklődést, nyitottságot.
- Az egyenlő esélyek pedagógiájának megvalósítása: minden gyermek érezze: fontos számunkra, kíváncsiak vagyunk az élményeire, a kérdéseire.
- Biztosítjuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú, és szeretetteljes nevelésben részesüljön, meglévő hátrányai csökkenjenek.
- Nevelésünk során nagy figyelmet fordítunk arra, hogy az óvodai élet során, semmiféle előítélet kibontakozására ne legyen lehetőség!

Óvodaképünk:

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének optimális feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

Az óvodai nevelés céljából fakad az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, ideértve a különleges figyelmet igénylő gyermek ellátását is.

Pedagóguskép:

Az óvodapedagógusok végzettsége, szakmai felkészültsége, módszertani kultúrája lehetővé teszi, hogy az intézmény Pedagógiai Programja segítse a hátrányos helyzet kezelését, és a gyerekek társadalmi integrációját, eredményességét.

Pedagógiai tevékenységünk:

- A gyermek személyiségének és képességének maximális kibontakoztatása, fejlesztése és felkészítése a szűkebb és tágabb társadalmi környezetében való életre, ezen belül az iskolára a környezeti nevelésen keresztül játékosan, derűs óvodai légkörben.
- Az egyenlő hozzáférés érdekében célunk, hogy minden 3 éves gyermek óvodába kerüljön, valamint a kommunikáció, anyanyelvi nevelés, szocializáció fejlesztése. Minden tevékenységünket a következetes nevelés és a gyerekek szeretete hassa át.
- Lássuk - és láttassuk meg, minden gyerek személyiségének saját értékét és ezt fejlesszük tovább!
- Fejlesztjük a gyerekek kommunikációs képességeit.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd, és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése folyik.
- Tehetséggondozás: kibontakoztatása érdekében, célunk, az önbizalom, a önismeret megerősítése.
- A tehetségcsírák felismerése, fejlesztése egyéni képességeinek megfelelően.
- Célunk az, hogy – elsősorban személyes példaadással – neveljük gyerekeinket toleranciára, a különbözőség elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.
- Célunk az, hogy minden gyermek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő, tevékenységi formákat.
- A kultúra átörökítése: multikulturális tartalmakkal, a művészetek segítségével, hagyományaink ápolásával, nemzeti öntudat erősítésével, az élő környezet védelmével, értékorientált szemlélettel.
- A sajátos nevelési igényű gyerekek befogadása és szakember segítségével, Veronika zeneprojekt módszerével képességeik fejlesztése.

- A szociális hátrányból eredő lemaradások kompenzálása, fejlesztése. Az egyenlő hozzáférés biztosítása minden gyerek számára – pl. kooperatív tanulásszervezéssel, projektekkel.
- Célunk, hogy a szülőkkel olyan szemléletben működhessünk együtt, mely alapján érezzük: közösek céljaink, érdekeink.
- Célunk a fenntartóval jó kapcsolatot ápolni.

4. Alapelvek

- A pedagógiai tapintat elemeinek érvényesítése a gyakorlatban: A gyermek és a szülő méltóságának tiszteletben tartása, a családtagok elfogadása, és feléjük szakmai alázattal való közeledés.
- A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezi.
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatását.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell alkalmazkodnia.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékra; e tevékenységeken keresztül az életkornak megfelelő műveltség tartalmak emberi értékek közvetítéséről; a kisgyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről. Mindezek elérése érdekében, az óvodába lépés pillanatától kezdve megfigyelésen alapuló mérések módszerével, családlátogatások, szülővel való beszélgetések alkalmával, anamnézis kitöltésével megismerjük a gyermek értelmi, érzelmi, erkölcsi és szociális állapotát.

A nemzetiségi és migráns gyerekek számára biztosítjuk a multikulturális és interkulturális nevelés keretein belül a kisebbségi önzonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését társadalmi integrálódását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

5. Óvodai nevelés céljai

Közös nevelési célkitűzéseink a rögzített alapelvekre építve határozhatók meg. A kitűzhető célok a személyiség fejlesztésére, a nevelés folyamatára, és az intézmények eredményes működtetésére vonatkoztathatók, a pedagógiai folyamat egészére irányulnak.

Célunk olyan gondozási, nevelési, szolgáltató rendszer megteremtése, amely teljes mértékben megfelel, az intézményhasználók igényeinek.

A nevelő munkánk során a *személyiségfejlesztés* érdekében, az alábbi célokat valósítjuk meg:

- A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartása, az egyenlő hozzáférés biztosítása.
- Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó.
- Pozitív attitűd kialakítása, fenntartása.
- A motiváltság kialakítása, fenntartása.
- A kudarcok megelőzése
- Az egyéni képességek optimális fejlesztése
- Az életkori sajátosságok figyelembevételével a gyerekek kreativitásának fejlesztése a művészetek segítségével.
- A harmonikus személyiségfejlődés a testi és lelki egészséget egyaránt magába foglalja.
- Alapvető értéknek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, nemzeti öntudat megalapozását, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét.

További célunk: A pedagógus életpályával kapcsolatos (portfólióírás, gyakornok segítése, önértékelésre, tanfelügyeletre és minősítésre felkészítő) képzéseken való részvételt biztosítjuk az érdeklődők számára. Szorgalmazzuk a szakmai-pedagógiai szolgáltatás, szaktanácsadás igénybe vételét. Az értékelések során fejleszthetőként megjelölt területeken belső és külső képzési lehetőségeket keresünk kollégáink számára.

Történjen meg a tanfelügyeleti ellenőrzések eredményeiből, a korábbi fejlesztési terv felülvizsgálatából, valamint a további ellenőrzésekből, intézkedési tervekből származó információk feldolgozása, értékelése, a tapasztalatok beépítése az önértékelést követő ötéves intézkedési tervbe.

6. Az óvodai nevelés feladatai

6.1. Az óvodai nevelés általános feladatai:

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, erkölcsi és a értékorientált közösségi nevelés, a szocializáció biztosítása,

- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

6.2 Az egészséges életmód alakítása:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Heti rendszerességgel fogyasszanak gyümölcsöket és zöldségeket. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Nagyon fontos, az óvodában a mindennapi alapos szellőztetés. Legalább ennyire fontos a friss levegőn való tartózkodás is, mely lehet játék, séta vagy egy néhány perces torna az ovi udvarán.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- Az integráció érdekében óvodába lépéskor megtörténik a HH, és minden gyermek komplex állapot felmérése. Az óvoda felelőssége, hogy a családból hozott értékeket erősítse (szeretet, tolerancia), szokásokat alakítsa, amelyek szükségesek a társadalmi beilleszkedéshez.
- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek testi képességeinek, fejlődésének segítése,
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, öltözködés, egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezet tudatos magatartás megalapozása,
- megfelelő szakemberek bevonásával, - a szülővel és az óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenció és korrekció testi nevelési feladatok ellátása.

Részfeladatok:

SNI gyerekek estében különleges figyelmet fordítunk a sérülés mértékére és ennek megfelelően, az egészség megőrzéséhez szükséges technikák elsajátítására és az egészségfejlesztés képességének megszerzésére.

A roma nemzetiségi, vagy migráns gyermekek nevelésének esetében nagy gondot fordítunk, az egyes szokások, viselkedési minták elsajátítására.

6.3 Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés:

A szocializáció során a gyermek a társadalmi szerepeket, értékeket sajátítja el tevékenységeken keresztül, vagyis megtörténik a kultúra átadása.

- A kompetencia alapú nevelés fontos alapelve a játék, erkölcsi és érzelmi nevelés. Az óvoda olyan gazdag, változatos tevékenységrendszer teremt, amelyben a gyermek választásaiban, döntéseiben, a helyzetmegoldásokban való tájékozódása során megtanulja irányítani saját érzelmeit.

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága az érzelmi vezéreltség. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket, az óvodában **féltő, óvó, gondoskodó szeretet, folytonos, stabil biztonság**, állandó értékrend (okos szeretet), derűs légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy:

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális, erkölcsi érzékenységének fejlődését és
- én-tudatának alakulását, engedjen teret a gyerek önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól;
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Ezért olyan óvodai élet szervezése kívánatos, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, szokás és normarendszer megalapozását.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét. A keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz, a családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- A gyermeki magatartás alakulásának szempontjából, az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős, az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Részfeladatok:

A szokás- és normarendszer megalapozásánál az utánzásos tanulásra építünk, főként a HHH SNI és a cigány gyerekek esetében. Erős visszajelzéseket kell kapniuk, hogy biztonságérzetük ki legyen elégítve. Az eltérő viselkedésminta kompenzálása, fokozottabb érzelmi kötődés kialakításával, az utánzásos mintakövetés és a Veronika zeneprojekt módszerével történik.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű az elhanyagolt, valamint kiemelkedő képességű és migráns gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus vagy más gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködésével.

6.4 Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása:

Az óvoda feladata elősegíteni a gyermekek iskolára alkalmassá tételét, amennyire csak lehetséges.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - **beszélő környezettel**, helyes mintaadással és **szabályközvetítéssel** - **az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.**

- Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra - valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve - biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül további tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetről.
- Az anyanyelv megszerettetése és fejlesztése, a kommunikáció különböző formáinak alakítása - helyes mintaadással - az óvodai nevelőtevékenység egészében kiemelt jelentőségű. Különösen a beszédkedv fenntartására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére, s a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.
- Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán, tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése.
- Korszerű IPR alapú óvodapedagógiai módszerek alkalmazása: differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, projekt, szülőkkel való partneri együttműködés módszere, egyéni haladási ütemet segítő differenciált tevékenységszervezés.

Részfeladatok:

SNI gyermekek estében a képességek optimális kibontakoztatása többek között a Veronika zeneprojekt segítségével, az egyes sérüléseknek megfelelően más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

A tehetségcsírák felismerése. Nagy hangsúlyt fektetünk a tervezésben a problémamegoldó gondolkodás, a kreativitás, és a szociális kompetenciák fejlesztésére.

Környezetünk védelmének érdekében a Zöld óvoda programjainak továbbgondolása és fejlesztése.

A roma nemzetiség, vagy migráns gyerekek kultúrájának ápolása, identitásuk erősítése a művészetek segítségével: táncuk, zenéjük, meseviláguk, stb.

7. Az óvodai élet megszervezésének elvei

7.1 Személyi feltételek:

- Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.
- Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
- Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.
- A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzeti óvodai nevelés célkitűzéseit.
- A migráns gyermekeket is nevelő dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A folyamatos szakmai fejlődés munkánk elengedhetetlen feltétele. A továbbtanulás, önművelés, önfejlesztés a helyi program szellemiségének megfelelően belső igénnyé vált.

Dolgozók	Létszám/fő	Képzettség/fő	Szakvizsga, kiegészítő szak/fő
Óvodapedagógus	6-7	Főiskolai szintű 6-7	Fejlesztő pedagógus: 1 fő IPR képzettség: 5fő Cigány népismeret

			képzettség: 5 fő TAP gyógypedagógus: 1 fő Mentor pedagógus: 1 fő Közoktatási vezető: 2 fő
Dajka	3	Dajka-szakmunkás	
Kisgyermeknevelő Pedagógiai asszisztens	1	Felsőfokú	

7.2 Tárgyi feltételek:

Csoportszoba: 4 db Gyermeköltöző:

4 db

Gyermekmosdó: 4 db

Tornaszoba: 1 db

Játsszóudvar - betonos és füves terület

Kommunális helyiség, kiszolgáló helyiségek:

Tálalókonyha: 1 db

Tisztítószer tároló raktár: 1 db

Mozgáskorlátozott mosdó: 1 db

Felnőtt mosdó: 1 db

Nevelőtestületi szoba, étkező, logopédiai szoba: 1 db

Vezetői iroda: 1 db Felnőtt

öltöző: 1 db

A Helyi pedagógiai program megvalósításához a fejlesztést segítő eszközök rendelkezésre állnak, amelyeket pályázati támogatásból biztosítunk.

A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezük el.

7.3 Az óvodai élet megszervezése:

Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A jó napirendet a folyamatosság és a rugalmasság jellemzi szem előtt tartva a játék fontosságát.

Napirend időkerete:

Tevékenységek	IX. 1. - V. 31.	VI. 1. - VIII. 31.
Szabad játék és egyéb kötött - kötetlen tevékenységek, egyéni fejlesztés	5 óra	5,5 óra
Mindennapos mozgás	15 perc	15 perc
Étkezések és előkészületek		
	1,5 óra	1,5 óra
Testápolás és egyéb gondozási tevékenység	1 óra	1 óra
Pihenés	2 óra	2 óra

Napirend	
6: 30 - 9: 00	Gyülekező, szabad játék, tízórai, egyéni differenciálás
9: 00 - 11: 30	Szabad játék, komplex, párhuzamosan szerveződő tevékenységek, differenciálás, mindennapos testnevelés
11: 30 - 11: 50	Készülődés az ebédhez (gondozási teendők)
11: 50 - 12: 15	Ebéd
12: 15 - 12: 40	Készülődés a pihenéshez (gondozási teendők)
12: 40 – 14: 30	Pihenés
14: 30 – 15: 10	Ébredés, készülődés az uzsonnához (gondozási teendők)
15: 10 – 16: 30	Uzsonna, játék, hazamenetel.

A nyári napirend az alábbiakban változik:

6: 30 – 11: 30: Gyülekező, szabad játék, tízórai, mindennapos torna, párhuzamosan szerveződő tevékenységek

Heti rend

2,5-7 éves korosztály			
	3-4 évesek	4-5 évesek	5-7 évesek
kötött tevékenység	mozgás (testnevelés és mindennapos testnevelés)		

kötetlen vagy közvetetten kötelező tevékenység	komplex környezeti nevelés		
időtartam	10-15 perc	20-25 perc	25-35 perc

Hétfő	Komplex környezeti nevelés - kiemelten a külső világ tevékeny megismerése
Kedd	kiemelten a verselés, mesélés
Szerda	kiemelten a külső világ tevékeny megismerése-mennyiségi, formai viszonyok
Csütörtök	kiemelten az ének-zene, énekes játék, gyermektánc
Péntek	kiemelten rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás és a kézimunka
	Mozgás-testnevelés a csoportokban napi váltakozással, mindennapos testnevelés. A magyar néphagyományok, jeles napok aktualitásai beépülnek a mindennapi tevékenységekbe, témához kapcsolódóan.

Nevelési gyakorlatunkban egyéni arculatként kiemelt hangsúlyt kap:

A komplex környezeti nevelés, a magyar néphagyományok tükrében, beépítve a Zöld óvoda elemeit, jeles napjait.

Programunk széles lehetőséget biztosít a gyerekek egyéni fejlődési ütemének kivárására, a szociálisan hátrányos helyzet csökkentésére.

Az érzelmi nevelés során, az anyukás beszoktatással az óvoda- család kapcsolatának erősítésére törekszünk.

Kiemelten fókuszálunk a kommunikációra és a hagyományőrzésre, a kultúra átörökítésére, az önazonosságuk erősítésére, a társadalmi integrálódás lehetőségére, a művészetek segítségével.

8. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

8.1 Játék:

Óvodai csoportokban:

Óvodás életkorban a nevelés eszközei közül a játék a gyermek legegyszerűbb pszichikus szükséglete. Ezen keresztül tapasztalja meg, a körülötte lévő világ sokszínűségét, szerzi ismereteit, tanul, jut örömhöz, sikerélményhez. A játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiség fejlesztésének színtere, a tanulás, a készség- és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

Célunk: Megfigyelve a gyermek játékát, indirekt módon fejleszteni viselkedésüket, értékeiket a játékon keresztül, közvetett módon. **Az óvodánkban kiemelt szerepet játszik a szabad játék érvényesülése, játékos tevékenységszervezéseken keresztül.**

Feladataink:

- Az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus - szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el.
- Megteremtjük a lehetőségét, hogy a gyerekek tapasztalatokat gyűjtsenek, amelyek élménnyé alakulhatnak és mintaként szolgálhatnak.
- Biztosítjuk a gyerekek kreatív ötleteinek szabad kipróbálását.
- Fejlesztő szabályjátékokkal oldjuk meg, a problémás részterületeket, és a kiemelkedő készségeket mutató gyerekek további fejlesztését.
- Kiemelt szerepet kapnak a magyar népi játékok a (csoportszobában és az udvaron egyaránt) pl: ugróiskola, lovacskázás, stb.
- **A nemzetiséghez tartozó gyerekeknek tudatos együttjátszással közvetítjük az egyes játékeszközökkel való tevékenységet, - kiemelten a szabályjátékokra.**

A játék feltételeinek megteremtése:

Az óvodapedagógus attitűdje:

A játék folyamatában, az óvodapedagógusaink tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt, az óvodapedagógusok feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el.

Olyan viselkedési normát, kommunikációs és nyelvi kódot közvetítünk, amely példa a gyermek- főként a HHH gyermek - számára.

Fontos a kongluencia (hitelesség) és az empátiás készség. A jelzéseket megbeszéljük a gyerekekkel, főként a **nemzetiséghez tartozó gyerekekkel, hogy azok egyértelműek legyenek.**

Az óvodapedagógus alakítsa ki a nyugodt, szeretetteljes légkört, meleg, elfogadó attitűdjével. Rendelkezzen szakmai és önkontrollal, belülről jövő kulturális viselkedés jellemezze, amelyet elsősorban életvitele, kisugárzása biztosítson. Képes legyen, az empátiára, a különbözőség elfogadására.

Programunkban a kézműves tevékenységhez nagyon sok félkész eszközt használunk, természetes alapú anyagokkal tevékenykedünk, amit a szabad játék során is felhasználunk.

A játék fejlesztésének tartalma

Játékfajták

Gyakorlójáték: A gyakorlójáték szinte minden életkorban fellelhető, és elengedhetetlen része a játék fejlődésének, de 2-4 éves korban a legjellemzőbb, ezért erre lehetőséget kell biztosítanunk és továbbfejleszteniünk gyakorlójátékukat. Eszközei:

- Pszichomotorikus készségjátékok (báb, autó, labda, baba)
- Egyszerű ludusjátékok (hordó, kocka, forma azonosítók)
- Asztali játékok (építőjátékok)

Szerepjáték:

Az élményeket kell feldolgoztatnunk, fejleszteniünk, indirekt módon, a képzelet segítségével, hogy egy forrásból eredő játék több irányba is kiterjedhessen. Az udvari játék során különösen figyelni kell erre. Kiemelten fontos a **nemzetiséghez tartozó, migráns gyerekek és a HHH gyerekek** számára, akik eltérő szubkultúrából érkeznek.

Szabályjátékok

A csoportos játék magasabb foka a szabályjáték, amely az óvodában kezdődik, az iskolás éveken keresztül a felnőttkorban is játszható. A gyerekeket - különösen a **HHH és nemzetiséghez tartozó, migráns gyerekeket - fokozatosan** kell eljuttatni a szabályjáték lehetséges szintjére. Nevelőértéke abban rejlik, hogy megtanítja a gyermek számára a kudarc elviselését, a győzelem érzését, ügyességre, kreativitásra, divergens gondolkodásra nevel.

Nemzetiséghez tartozó játékszokások: kavicsdobálás, kerékgörgetés, peckázás.

A barkácsolás - kézművesség:

A kicsi gyermek - főként az **eltérő szociális környezetből érkező HHH és a nemzetiséghez tartozó gyermek** - tevékenységben fejezi ki önmagát. A szegényes szókincsük, bátortalanságuk gátat vet, az önkifejezésnek. Barkácsolás során mintegy kivetítik az eszközökre, alkotásukra önmagukat, megnyílnak, bátrabbak lesznek. Fogalomalkotásuk, szókincsük, emlékezetük az elkészült tárgy láttán erősödik. Az elkészült eszközöket felhasználjuk a játék során.

8.2 Verselés, mesélés:

Az óvodás gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfaj a mese és a gyerekvers, valamint a kortárs művek. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. Az óvodában a 3- 7 éves gyermekek életkori

sajátosságaihoz igazodóan a népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rígmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi. A klasszikus és a kortársi irodalmi műveknek is helye van.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

Célunk:

- A 3-7 éves korú gyerekek olvasóvá nevelésének elősegítése, művészi élmény nyújtása.
- A könyv érték legyen.
- A HHH gyerekek nyelvi kódjának kiszélesítése, egyenlő esélyek biztosítása.
- **A nemzetiséghez tartozó, migráns gyerekek identitásának erősítése saját anyanyelvükön mesehallgatás (gyűjtött anyag) magyar nyelven.**

Óvodapedagógus feladatai:

- Mindig értékes mesét, verset, kortárs irodalmi művet, mondókát ismertessen meg a gyerekekkel, így esztétikai, művészi élményt nyújtson.
- Könyv nélkül meséljen, az alkalomhoz, témához illő mesét, verset, megismertetve a kapcsolódó gesztusokat, mimikát, játékokat.
- Szimbólumalkotás segítése bábbal, dramatizálással.
- Személyesség, sokféle emberi kapcsolat érzékeltetése.
- **Legyen a mesemondás, verselés örömteli, élményt nyújtó előadás.**
- Teremtse meghitt kapcsolatot a gyerekekkel.
- Az irodalmi művek gyarapítsák a gyerekek aktív- és passzív szókincsét.

A komplex tevékenységek során a témához kapcsolódó ritmusos mondókákat, verseket mondunk, így a tárgyhoz a gyermek erősebben kötődik, később a tárgy láttán emlékezetéből könnyebben felidézi az adott verset, mondókát.

A 3-7 éves gyerekek az óvodai élet során 8-10 mondókát, 4-5 kiszámolót, 8-10 verset sajátítanak el.

Bábozás - dramatizálás:

Az óvodapedagógus feladata:

- Szeressen játszani.
- Biztosítsa a játék szabadságát.
- Tudja indirekt módon irányítani a játékot, érezze azt a pillanatot, amikor be kell kapcsolódnia.
- Tiszteletben kell tartani a gyerekek fejlődésének egyéni sajátosságait.

8.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

Az ölbeli játékok, a környezet hangjainak megfigyelése, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Tevékenység közben azokat a mondókákat, dalokat énekeljük, amelyek összefüggnek az adott tevékenység témájával. Heti 1-2 alkalommal eljátsszuk a dalos játékokat is, beépítve a zenei fejlesztés anyagát.

Zenei nevelésünk célja:

Célunk, hogy felkeltsük zenei érdeklődésüket, formáljuk zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. A környezet hangjainak megfigyelésével, az ölbeli játékokkal, a népi gyermekdalokkal, az énekléssel, az énekes játékokkal, a zenélés örömeinek felfedeztetése.

A népdalok éneklésével, hallgatásával, a gyermek-, néptáncok és népi játékok megismertetésével elősegítjük a hagyományok továbbélését.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

A komplex fejlesztés során célunk továbbá, hogy a gyermekek hozzá tudják kapcsolni a megismert dalokat, mondókákat az egyes tevékenységekhez, ezért minden évben ismétlődnek, előkerülnek, bővítve a repertoárt.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyerekek érdeklődésének felkeltése a zene iránt.
- Fejlessze hallásukat, ritmusérzéküket, zenei emlékezetüket, esztétikus mozgásukat.
- Legyen jó zenei felkészültsége, céltudatos tervezése, pedagógiai - pszichológiai műveltsége, zenei intelligenciája.
- Alkotó – alakító tevékenységek a mindennapi játékban és a komplex környezeti nevelésben integrálódnak.
- A dalanyag minőségi és mennyiségi bővítése a fokozatosság figyelembe vételével.
- A művészetek iránti érdeklődés kibontakoztatása.
- Szabad énekléssel, mondókázással, dalos játékkal a gyerekek érzelmvilágának gazdagítása.

- A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is: Autentikus népzene beépítése a pedagógiai folyamatokba.
- Mindig a tevékenység témájához igazítsa a zenei fejlesztés anyagát.
- Folyamatosan fejlessze a zenei fejlesztéshez szükséges képességeit.
- Alkalmazkodjon az adott csoport sajátos összetételéhez, fejlődési üteméhez.
- Az ünnepek hangulatához járuljon hozzá a népi gyermekdal vagy dalos játék.
- Fejlessze a gyerekek zenei anyanyelvét.
- Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé váljon a felnőtt minta spontán utánzásával.

Ritmusérzék fejlesztése:

- Kicsi korban, személyes kontaktus, testi érintés.
- Nagyobb gyermekeknél: tapsolás és egyéb mozgásforma, ritmushangszerekkel.
- Motívumhangsúly kiemelése.
- Dalritmus és mondókaritmus kiemelése.
- Tempóérzék fejlesztése.

Hallásfejlesztés:

- Magas - mély érzékeltetése
- Halk - hangos közti különbség
- Hangsúlyfelismerés
- Dalfelismerés
- Dallam bujtatása
- Dallammotívumok éneklése

Hangszerek használata:

- Óvodai hangszerek
- A nemzetiséghez tartozó gyerekek népi hangszerei: kanalazás, fésűzés, ritmusbot, lábasdob, kannázás
- **Népi hangszerek megismerése**

Tiszta éneklés fejlesztése:

Az óvodapedagógus tisztán énekeljen, megfelelő hangerővel, hangmagasságban, ritmusban, ütemben, legyen minta a gyermek számára. A gyermekeket az élő zene segíti legjobban a tiszta éneklésre nevelésben.

Tánc kultúra fejlesztése:

- Népi dalos játékokkal a téri formák megismerése.
- A népi gyerekdalokkal, népdalokkal változatos tánclépések megtanulása, ügyelve a testtartásra, mozdulatokra.
- A nemzetiséghez tartozó kultúrában fellelhető táncok egyszerű alapjainak elsajátítása.

8.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

Célunk: A Gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése.

A gyermekek tér- forma- szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti színbóriumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Óvodapedagógus feladatai:

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekhez az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Megismertetni a gyermeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival. A tehetség gyanus gyermekek bátorítása, kreativitásának fejlesztése érdekében új fajta technikák, eszközök alkalmazása.

- A gyermeki alkotó- alakító tevékenység tartalmának, minőségének fejlesztése.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.
- A képalakítás jelenjen meg festéssel, zsírkrétával, papírragasztással, nyomattal anyagra, papírra; agyagba, homokba karcolással, nyomattal.
- Kezdődjön el az esztétikum iránti érzékenység és értékelő képesség kialakítása, (kiállítás).
- Jelenjen meg a gyermekek rajzaiban az emberábrázolás, környezeti tárgyak, cselekmények, saját elképzelés alapján történő ábrázolás.
- A plasztikai munkák során legyenek képesek a formák tagolására.
- Tudjanak játékuhoz kellékeket, valamint alkalmi ajándéktárgyakat készíteni.
- Alakítsanak képeket spárgából, fonalakból, textilből, termésekből, csuhéból és természetes anyagokból.
- Használjanak ceruzát,krétát, filc és rostironokat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket a rajzok finomabb kidolgozásához.
- Alkotó – alakító tevékenységek a mindennapi játékba, és a komplex környezeti nevelésbe integrálódnak.

- A nemzetiséghez tartozó gyerekek egyedi szín és formavilágának továbbfejlesztése, tehetségek felfedezése.

8.5 Mozgás, testi nevelés

A testi nevelés magában foglalja a gyermek természetes mozgásigényének kielégítését, egészségének védelmét és edzését.

Ehhez szükséges az egészséges környezet, amely alatt a következőket értjük:

- a tágas (nem zsúfolt) és világos csoportszobát,
- a különböző talajfelületű udvart
- az udvaron és a csoportszobában a különböző mozgásfajták kielégítését szolgáló játékeszközöket
- a rendszeres levegőztetést télen-nyáron.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása, melyet sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal segítünk elő.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionáló képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán-, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás- fejlődésére.

A spontán mozgás, és a játékban,- azon belül a szabad játékban - megjelenő mozgásos tevékenység, az egészségfejlesztő testmozgás az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget biztosít. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

„ICA torna” vásárolt jó gyakorlat beépítése 2015 őszétől.

Céljaink: A gyermekek mozgásigényének kielégítése, egészséges testi - lelki fejlődésük biztosítása, fizikai állóképességük erősítése, az egészség megőrzése.

- Lábboltozat erősítése, helyes tartás segítése, tartásjavítás
- Téri tájékozódási képesség
- Kinesztetikus differenciáló képesség
- Egyensúlyozó képesség
- Álló-, koordinációs képesség fejlesztése

A fejlesztés feladatai:

- A gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése, mozgáskészség alakítása
- Rendszeres mozgással az egészséges életmód, életvitel alakítása, testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése
- A mozgás, mint művészet megszerettetése
- Az Ica torna elemeit rendszeresen alkalmazzuk a mindennapos testmozgás és a heti kötött testnevelés alkalmával.
- Részfeladat: SNI gyerekekre külön figyelmet fordítunk, szakember bevonásával nagy- és finommozgások fejlesztése területén

A fejlesztés területei:

- Mozdásfejlesztés a heti egy kötött testnevelésen és a mindennapos mozgás során
- Nagymozgás fejlesztése
- Testsémák fejlesztése
- Mozdás a szabadban
- A lábboltozat erősítő gyakorlatokat a mindennapos testmozgás során, a testtartásjavító, kinesztetikus, állóképesség, téri tájékozódó, egyensúlyozó gyakorlatokat pedig a kötött testnevelésen alkalmazzuk.

A rendszeres mozgást és a testnevelést a mindennapos tornával, mozgásos játékkal fejlesztjük, amely napi 10-15 perc időtartam.

8.6 Külső világ tevékeny megismerése- Komplex környezeti nevelés, a magyar néphagyományok tükrében

A környezeti nevelés - a külső világ tevékeny megismerése - átfogja a teljes személyiséget, alakítja a gyermek környezet iránti érzelmi viszonyulását. Értékrendet, megismerő, cselekvési, döntési képességet fejleszt.

Döntő jelentőségű, hogy a gyermek érezze, hogy a természet és a társadalom része, így felismerheti a felelősséget a környezete iránt. Arra törekszünk, hogy elősegítsük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében nagy hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Célunk:

Olyan tapasztalatok szerzése, amelyek lehetővé teszik a 3-7 éves korú gyermekek biztonságos eligazodását, és aktív kapcsolatát a természettel és a társadalommal. Egyenlő hozzáférés lehetőségének biztosítása, személyiségfejlesztés.

Feladataink:

- Folyamatos megfigyeléssel, cselekedtetéssel, kommunikációval történő fejlesztés - a társadalmi és természeti környezet területén.
- A környezet formai és mennyiségi viszonyainak feltárása a matematikai nevelés területén.
- Környezetünk védelmére és alakítására való képesség fejlesztése, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.
- A természet szeretetére, hagyományápolásra nevelés.

A természeti és társadalmi környezet megismerésének tartalma:

A természet és a társadalom megismerésének egyik módja a folyamatos megfigyelés. A természeti és a társadalmi környezet változása határozza meg a megismerési folyamatot, és a fejlesztés tartalmát.

Minden évszakban ismétlődik minden téma, csak kicsit mélyebben, kicsit másként.

A tevékenységek során, a természet adta tárgyakat, terméseket, anyagokat használjuk, amelyeket folyamatosan gyűjtögetünk. A tevékenység közben beszélgetünk a természeti társadalmi környezetről, a gyerekek tapasztalatairól, élményeiről, nagy hangsúlyt fektetve a paraszti kultúrára és a nemzeti értékek megőrzésére, szeretetére, védelmére.

A fejlesztés célja:

Kielégíteni a gyermekek ismeretszerző szükségleteit, úgy, hogy állandóan magasabb rendű szükségleteket ébresszünk bennük.

- Dolgozza át a gyermek a valóságot cselekvésen keresztül, szemléletessé, képszerűvé, ezer oldalról megközelítve.
- A tevékenységek során többszintű differenciálás folyik, kiemelten az SNI, HHH és tehetséges gyerekeknél.
- A nemzetiséghez tartozó, migráns gyerekek tárgyi kultúrájának beépítésével identitásuk erősítése.

Fejlesztési feladataink:

- Manuális készség fejlesztésével szemfixáció, vizuális memória, alak- és formaállandóság erősítése.
- A kreativitás fejlesztésével a tehetségek kibontakoztatása, önbizalom fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

- A nemzetiséghez tartozó gyerekek egyedi szín és formavilágának felszínre hozása.
- Finommotorika fejlesztése, nagy- kismozgások pontosítása.
- Nyelvi kód kiszélesítése új fogalmak megismerésével, a HHH és SNI gyerekek fejlesztése.

A fejlesztés tartalma:

A természeti - társadalmi környezetünk összefügg egymással, és örök körforgást eredményez. A fejlesztés - nevelés folyamatának alapritmusát a természeti és a társadalmi környezet változása és a négy őselemhez való igazodás határozza meg. A gyermek, az őt körülvevő természetet és társadalmi valóságot komplex módon érzékeli, ismeri meg, ezért komplex módon kell fejleszteni személyiségét is.

A fejlesztési folyamatot 4 évszakra és 4 őselemre bontottuk, és azon belül modulokra csoportosítottuk.

Minden modulban szerepelnek a következő témák:

- A természeti környezet változásai: évszakok, állatok, növények, színek, tárgyak, jelenségek, környezetvédelem.
- A társadalmi környezet változásai: az ember hétköznapijai, ünnepek, hagyományok, népszokások, közlekedés.

Minden téma, minden modulban szerepel újra és újra, csak más formában, más megközelítésben, más technikával. "Ezer" oldalról kicsit többet, kicsit mélyebben.

A szervezés:

Biztosítjuk a megfelelő helyet, amely a nyugodt munkára alkalmas. A természetes anyagok, eszközök mindig elérhető helyen vannak, és folyamatosan gyűjtjük őket.

A fejlesztés folyamata:

A jól előkészített témát az óvodapedagógus megfelelő motiválással, elegendő mennyiségű eszközzel kezdeményezi, párhuzamos tevékenységek beiktatásával. A tevékenységbe folyamatosan kapcsolódnak be a gyerekek, kötetlenül, de ha tevékenykednek, a nagyobbakat arra ösztönözzük, hogy fejezzék be a tevékenységet. Ha új technikát tanulnak a témán belül, akkor arra fektetjük a hangsúlyt, ha automatizálódott, vagy ismert a technika a zenei, irodalmi, nyelvi fejlesztésre összpontosítunk jobban. Egy ciklus kb. 2 hétig tart, de ezt rugalmasan kezeljük.

Technikák:

Rajzolás: színes ceruzával, filctollal, zsírkrétával, szénrel, krétával, ujjal, bottal, képalkotás.

Festés: vízfestékkel, temperával, ujjal, ecsettel,- nyomatok, képalkotás.

Kézműves tevékenységek: agyagozás, gyurmázás, fonás, szövés, (papír, textil, természetes anyagok), viaszolás, (Encaustic), nemezelés, faragás, batikolás, szögelés, csuhézés, varrás, fűzés, hajtogatás, építések, képalkotás.

A sikerélmény nagyon fontos, fejlesztő hatású, hagyjuk, hogy “csodákat” hozzanak létre. A tevékenység során a folyamatra, az ötletességre, önállóságra, együttműködésre, eredetiségre, tehetséggondozásra törekszünk, esztétikus munkákra helyezük a hangsúlyt. **Megismerjük a környék paraszti kultúra hagyományait, kézműves tevékenységeit, valamint a nemzetiséghez tartozó kultúra elemeit. Ezt a tudást adjuk át a gyermekeknek képességeiknek, életkoruknak megfelelő szinten.**

Hagyományok		
Évszakok	Magyar paraszti kultúra	
Ősz	szüret (gyümölcs, zöldség), savanyítás, aszalás, dióverés befőzések hímzés	szeptember Szent Mihály hava 09 Kisasszony napja-fecske 29. Mihály nap-állat behajt. befőzések, búcsúk,
		október Mindszent hava 4. Ferenc búzavetés 15 Teréz- szüret kezdete 20 Vendel pásztor ünnep
		November Szent András hava 01. Mindenszentek 02. Halottak napja 11 Márton nap 25 Katalin- Ha Katalin..... 30 András –disznóvágás kezd...
Tél	ághajtás adventi koszorú készítés lucázás, farsangolás, fonás, szövés,	December Karácsony hava 04. Borbála ághajtás – cseresznye 06 Miklós-Mikulás 13 Luca – búzavetés 25-26 Karácsony 28 Aprószentek napja

	nemezelés, batikolás, rongybaba készítés, fazekasság, viaszöntés, mézeskalács sütés	31 Sziveszter Január Boldogasszony hava 01 Újév 06 Vízkereszt-karácsonyfa lebontása 22 Vince- időjóslo nap Február Böjtelő hava 02 Gyertyaszentelő boldogasszony- medve 03 Balázsolás- Farsangolás 19 Zsuzsanna- pacsirta 24 Mátyás- olvadás
Tavaszi	tojásfestés, kiskertek előkészítése, zöldágjárás locsolkodás, komatálzás, pünkösddőlés, május fa állítás, vetegetés, ültetés,	Március Böjtmás hava 12 Gergely – hüvelyesek veteményezése 18,19,21 Sándor, József Benedek Húsvét Április Böjtmás hava 01 Bolondok napja- bolondozások 24 Szent György nap- tavaszkezdő nap Május Pünkösdd hava 01 Május –majális 12,13,14 Szervác, Pongrác, Bonifác-fagyos szentek 25 Orbán- fagyos szent Pünkösdd
Nyár	aratás,búcsú, új kenyér ünnepe, kaszálás, aratás, széna hordás, befőzések	Június Szent Iván hava 08 Medárd- eső jóslás 22 Nyári napfoduló 29 Péter , Pál- aratás kezdete Július Szent Jakab hava 13 Margit-fürdőzés kezdete Augusztus Kisasszony hava 10 Lőrinc-szabadban fürdőzés utolsó napja 20 Szent István-új búzából sütik a kenyeret

Évente 1 alkalommal MULTIKULTÚRÁLIS NAPOT tartunk.

Differenciálás a tevékenység során:

A tehetséges, fejlettebb finommozgással rendelkező gyerekek a bonyolultabb tevékenységet végzik, a korrekcióra szoruló, kialakulatlanabb finommotorikával bíró gyerekek az egyszerűbbeket a témán belül.

A kooperatív tevékenységek közben segítünk annak, akinek szüksége van rá, a tehetséges gyermekeknek pedig egyéb, plusz feladattal segítjük elő fejlődését. (pl. állatkert barkácsolásánál a nagyok állatokat gyurmáznak, míg a kicsik vagy a gyengébb képességűek kerítést, kígyót sodornak).

Környezet védelme:

Zöld óvodaként kiemelt szerepet kap a:

- Növények gondozása a csoportszobában, a levegő tisztaságának, a tiszta környezetnek a megtartása.
- Séták során ügyelünk a természetre, megláttatjuk a csodákat és felhívjuk a figyelmüket, hogy csak akkor marad szép, ha óvjuk, védjük épségét!
- Környezetünk élővilágát óvjuk.
- A levegőszennyeződés ellen a fák telepítésével védekezünk.
- A környékünkön lévő vizek tisztaságát óvjuk.
- Újrahasznosítjuk a papírt, az anyagokat.
- Folyamatosan megfigyeljük a madarakat és télen gondoskodunk róluk.

Környezetünk formai és mennyiségi viszonyai:

A fejlesztés területei:

A tárgyak, személyek összehasonlítását tapasztalják meg, szétválogatással.

Logikai alapl műveletek alapozása, gyakorlása.

Megalapozódnak a számfogalmak

- Összehasonlítással, becsléssel
- összeméréssel
- számlálással

Tapasztalatokat gyűjtenek a geometria köréből

- lineáris térelemokről
- síkbeli alakzatokról
- téri alakzatokról
- sík és térbeli relációkról

A munkatervben szerepel a részletes fejlesztés tartalma.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A megfigyelések a természetben történjenek.

- A tevékenység során jusson a gyermek sikerélményhez.
- A spontán helyzeteket használja ki az óvónő, és teremtsen problémahelyzeteket.
- Vegye figyelembe az egyéni különbségeket, és a megismerés - cselekedtetés - kommunikáció - fejlesztés alapelvét.

Fejlesztési területek

A fejlesztés komplexen jelentkezik a nevelési folyamatunkban, de nagy hangsúlyt kapnak azok a tartalmak, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a gyerekek megismerkedjenek kultúránk egyetemes értékeivel.

8.7 Zöld óvoda program:

Óvodánk sikeresen pályázott a „Zöld óvoda” címre, melyet 2017. októberében nyertünk el. Programunk a környezeti nevelésre épül, ezért fontos számunkra, hogy olyan szemléletet közvetítsünk a gyermekek felé, amely a tudatos környezetvédelemre, fenntarthatóságra nevel. Ezért kibővítjük programunkat a „Zöld óvoda” kritériumrendszerével.

Intézményi szintű zöld jeles napok:

- ❖ Szeptember 22. – Autómentes nap (gyalog, biciklivel érkezünk az oviba)
- ❖ Október 4. – Állatok világnapja (kirándulás állattartó gazdálkodásokhoz)
- ❖ Október 15. – Kézmosás világnapja (Plakát készítése a kézmosás fontosságáról)
- ❖ Október utolsó munkanapja – Takarékosági világnap (részt veszünk a helyi takarékszövetkezet rendezvényén)
- ❖ Március 1. – Újrapapír napja (Játékkészítés wc papír gurigából, karton dobozokból bútorgyártás)
- ❖ Március 22. – Víz világnapja (víz szerepe, körforgása, éltető erő)
- ❖ Április 22. – Föld napja (veteményezés a kiskertben, bolygók, Planetárium látogatás)
- ❖ Május 10. – Madarak és fák napja (madarak és fák védelmének lehetőségei játékos feladatokon keresztül, madáretetők készítése)
- ❖ Június 5. – Környezetvédelmi világnap

Célunk: Természetbarát környezet biztosítása, zöld növényzet a csoportokban, természetes anyagú bútorok, tárolók használata.

Alakítsuk a gyermekek pozitív érzelmi kötődését környezetük iránt. Tanulják meg közvetlen, és tágabb környezetük védelmét, értékek megőrzését. Váljanak képessé környezettudatos gondolkodásra, magatartásra. Szülők felé is közvetítsük ezeket az értékeket, családi napok alkalmával.

Feladatok:

- Kiskert kialakítása, gondozása
- Szelektív hulladékgyűjtés

- Természetsarkok kialakítása
- Ökofal használata
- Energiatakarékosság
- Kirándulások szervezése
- Pályázati lehetőségek kihasználása
- Vizsgálódások (levegő, vízszennyezettség, kísérletek)
- Tudatos vásárlói szokások alakítása
- Erdei óvoda program (lehetőség szerint)

8.8 Munka jellegű tevékenységek:

Hozzájárul a személyiség fejlődéséhez, megalapozva a munka eredményének, fontosságának, hasznosságának a megbecsülését. Ez különösen fontos a **nemzetiséghez tartozó gyerekek** esetében.

Célunk: A munkával értelmi, erkölcsi, esztétikai érzék alakítása, társas kapcsolatok erősítése.

A fejlesztés feladata:

- Ismerjék meg az adott munka eszközeit, és azok célszerű használatát.
- Nyugodt, biztonságos légkör megteremtése az önálló munkavégzéshez.
- Figyelembe kell venni a gyerekek életkorát, egyéni érését.
- A munka mennyiségét és minőségét fokozatosan emelje, figyelembe véve a gyerekek egyéni fejlődését.
- A munka önként, örömmel végzett tevékenység legyen.

Fajtai:

- Naposi munka
- Alkalomszerű munka
- Állatok, növények gondozása
- Önkiszolgálás

8.9 A tevékenységekben megvalósuló tanulás:

A gyermeki tanulás nem tudatos, ismeretszerző folyamat, hanem utánzásos, spontán tevékenység. Tevékenységi vágyának kielégítése az eredményes tanulás elengedhetetlen feltétele. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak a bővítése, rendezése

A közvetlen természeti és társadalmi környezet folyamatos megismerése a környezeti nevelésen és a magyar néphagyományokon keresztül folyik, ez programunk legfontosabb eleme.

Kevesebbet, de alaposan, “ezer” oldalról megközelítve közvetítjük a gyerekek számára, az őt körülvevő világot, és a közös élmények, tapasztalatok segítik számára átélni és megérteni azt.

Valljuk, hogy a komplex tevékenységek rendszerén keresztül jut el a gyermek számára a befogadható, megismerhető világ.

Célunk: A környezet folyamatos megismerése, keveset, lassan, de jól megmutatni, ezer oldalról a gyerekeknek, ami a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

A fejlesztés feladata:

- A gyermekek tevékenységeik közben feladatokkal, problémákkal találkoznak, amelyet örömmel oldanak meg.
- Minden gyermek önmaga lehetőségeihez képes fejlődik.
- A gyermeki kíváncsiság kielégítése tevékenységeken keresztül.
- Az értelmi képességek fejlesztése, időt hagyva az egyéni felfedezésekre, tolerancia.
- A megosztott, koncentrált figyelem jellemezze az óvodapedagógust, jó kommunikatív készség, és az együttműködés, együttgondolkodás képessége.
- Olyan lehetőségeket kell kínálni, hogy érzékszerveik segítségével cselekvéses tapasztalatokat szerezzenek tárgyakról, dolgokról, emberekről, az őket körülvevő világról.
- A gyerekek éljék át a probléma felfedezésének - megoldásának örömét, kérdezzenek, nyilvánítsanak véleményt.
- A nemzetiséghez tartozó, migráns gyerekek ismerjék meg kultúrájukat, és a tanuláshoz szükséges attitűdöket.

A tanulás folyamata, fejlesztés:

A tanulás kötetlen és közvetetten kötelező formában történik a 6-7 éves korosztálynak és heti 1 kötött tevékenységet szervezünk számukra a mozgáson kívül. A kötetlen egyéni, vagy mikrocsoportos tevékenység játékosan történik – játékidőben - többszintű differenciálással. Pontos idejét az óvodapedagógus módszertani szabadságára, kompetenciájára bízunk. A tervezett témakörök feldolgozása ciklusokban történik a magyar néphagyományokra épülve, kézművességgel játékosan. A feldolgozás mélységét a tevékenykedő gyerekek érdeklődése, fejlettsége szabja meg.

A tanulás során fontos az utánzásos minta és modellkövetéses viselkedéstanulás, főként a **nemzetiséghez tartozó, migráns gyerekeknél**, akiknek eltérő kultúrát kell befogadniuk, és a HHH gyerekeknél, akik szociális hátránnyal küszködnek, valamint **az SNI gyerekeknél, akik habilitációra – rehabilitációra** szorulnak. Külön figyelmet fordítunk az érdektelen gyerekekre, akikkel toleránsabban viselkedünk, és megpróbáljuk bevonni a játékos spontán, vagy az irányított megfigyelések, tapasztalat szerzések folyamatába és a **tehetséges gyerekekre, akikkel egyéni fejlesztés történik.**

A tanulás lehetséges formái az óvodában, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a gyerekek kérdéseire épülő ismeretszerzés, az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, kezdeményezett tevékenységek során a probléma és feladatmegoldás.

A tanulás tervezése:

A tervezés tudatos tevékenység, a legfontosabb szempont a gyermek érdeklődése, tudásvágya, kíváncsisága.

Egy-egy témakört többször, változatos módon, minden érzékszervre hatóan tervezünk. Az irányvonalat a természet a társadalmi környezet és a négy őselem változása adja.

Az óvodapedagógus dönti el, hogy a témán belül milyen mélységben dolgozza fel a tartalmat. Többszintű differenciálás és új tanulásszervezési eljárások (projekt) segítik a gyerekek fejlesztését, (amely a gyermekek fejlettségi szintjétől függ). A komplexitás lényeges, mert a kiválasztott témához kapcsolódnak a zenei, irodalmi, ábrázoló anyagok tartalmai. **A tanulás szervezésének szempontjai:**

- A csoport fejlettségi szintjének mértéke
- A gyerekek egyéni fejlettségi szintje, érdeklődése (hol van lemaradás, vagy kiemelkedő teljesítmény)
- A gyerekek pszichés, szociális érése
- A manuális készség fejlettsége.

A tevékenységek szervezésének idejét a heti rendben, és a napirendben rögzítjük. A tevékenységek időtartama a témától és a gyerekek érdeklődésétől függ, de a 3-4 éveseknél 10-15 perc, 4-5 éveseknél 20-25 perc, az 5-7 éveseknél legfeljebb 35 perc legyen. Az éves anyaggyűjtés után a naplóba tervezzük a tevékenységeket. A mozgást: Dr. Tótszöllősiné Varga Tünde- Mozgásfejlesztés az óvodában c. szakirodalma alapján tervezzük.

Tehetséggondozás szinterei:

Célunk: A gyermekek kiemelkedő készségeinek kibontakoztatása, speciális fejlesztésének elősegítése.

Azok a gyerekek, - ahol a készségek halmozódnak, egységbe szerveződnek - gyakorlás esetén, az átlagnál magasabb szintű megvalósítást mutatnak.

Mgfigyelési területek: - értelmi, művészi, szociális és testi képességek.

Alapelvek:

- A tehetséggyanús gyermekek erősségének felismerése, támogatása
- Gyermekek tehetségével párosuló lemaradást mutató területek fejlesztése
- Szülőkkel való együttműködés

Tehetséggondozás módjai:

- differenciálás: egyéni és mikrocsoportos formában
- ismeretek bővítése, gazdagítása: gyermekek fejlesztése az óvodai csoportokban a napi tevékenység során történik csoport életének keretei között.

Korrekción – prevención:

Célunk: Az értelmi-, érzelmi-, szociális-, kommunikációs-, testi készségekben a lemaradás prevenciója, korrekciója tevékenységeken keresztül, biztonságos óvodai légkörben.

- A lemaradás a gyerekek mozgásán is jelentkezik.
- Ismereteik, szociális tudásuk nincs megalapozva.
- Kevés az élményanyaguk, szóbeli kifejezőképességük elmarad kortársaiktól.
- Akarati tulajdonságuk fejletlen a korrekcióra szoruló gyerekeknél.
- Legfontosabb az érzelmi ráhatás, a belső bizonytalanság megszüntetése - sikerélményhez kell jutniuk nap, mint nap.

Az értelmi kompenzálásunk lényege, hogy erősítsük a gyermekek önbizalmát azzal, hogy a meglévő készségeiket fejlesztjük. Sikerélményre alapozva megindul a belső motiváltság a tevékenységek iránt. Így minden bontakozó képesség, továbbiakat képes életre hívni, egyre elégedetlenebb lesz saját teljesítményével a gyermek, és egyre jobbat, szebbet akar, ez a konfliktus vezeti őt tovább a fejlődés felé.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Olyan témát dolgozzunk fel, amely folyamatos élményt biztosít a gyermek számára.
- Értékként kezeljük a gyermeki alkotást, domináljon az önkéntesség.
- Érvényesüljön a fejlesztés során az empátia, tolerancia, egyéni bánásmód.
- Folyamatosan álljon rendelkezésre a megfelelő minőségű, mennyiségű anyag és eszköz.
- Az óvoda értékrendszere a gyermeki és szülői ízlés formálója is legyen, kerüljük a giccset.
- Valósítsa meg az óvodapedagógus az autonómiát, és a társas kapcsolat formáló erejét egyaránt.
- Indokolt esetben használja a modern infokommunikációs eszközöket.

8.10 Az óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei:

A gyermekközösséggel kapcsolatos hagyományaink:

- Megemlékezés a gyerekek születésnapjáról,
- Ünnepek: Mikulás nap, Karácsony, Húsvét, Pünkösöd,
- Nyílt ünnepek: farsang, anyák napja, évszázó, gyereknapi szüreti mulatság, tökfaragó nap, egészségnap, sport nap.
- Megemlékezések: október 23. március 15.

Népi hagyományok:

- A nemzetiséghez tartozó és a paraszti hagyományok felelevenítése.
- Multikulturális nap – nemzeti identitás erősítése

Felnőttekkel kapcsolatos hagyomány:

- Pedagógus nap.

8.11 Mérés – értékelés formája:

Intézményünkbe járó gyermekek képességeit, fejlődését a belépéstől kezdve folyamatos megfigyeléssel, játékos tevékenységeken keresztül tudatosan vizsgáljuk, mérjük.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják:

- gyermekek fejlődésének nyomon követése (START, felmenő rendszerben 2016/2017-es nevelési évtől: OVISZOLGA)
- DIFER
- Személyiség mérés-játékba ágyazottan, megfigyeléssel

A megfigyeléses mérés a következő területekre terjed ki:

- Szociális
- Értelmi
- Verbális
- Testi fejlettség

A DIFER mérés során a rövid változatot alkalmazzuk, mely területei:

- Írásmozgás koordináció
- Beszédhanghallás
- Tapasztalati következtetés
- Relációszókincs
- Elemi számolási készség
- Tapasztalati összefüggés
- Szocialitás

Személyiségmérés során megfigyeljük a következő jegyeket:

- Szociabilitás
- Én fejlesztés
- Motiváció
- Mentális jegyek
- Érzékelés
- Érzelmek

A gyermek fejlődésének nyomon követése október és február hónapban kerül kiértékelésre, melyek alapján elkészülnek az egyéni fejlesztési tervek. A nagycsoportosok és a 4éves halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek difer mérésére novemberben és májusban kerül sor, melyek eredményét figyelembe vesszük a fejlesztési tervek elkészítése során. Az értékelés

mindezek alapján írásban történik, melyet ismertetünk a szülőkkel, hátrányos helyzetű gyermekek esetében 3 havonta, a többi kisgyermek esetében félévente. A személyiségmérés nagycsoportos korban bemeneti és kimeneti időszakban történik. A difer és személyiségmérés eredményeit az általános iskola számára továbbítjuk, majd az elsősöket az első félévben az iskolában is mérik a megadott szempontok alapján, melyről tájékoztatást kapunk és közösen levonjuk a következtetéseket.

9. Egészségfejlesztési program

Célja: Az óvodai egészségfejlesztés célját a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 128. §-a határozza meg: (1) A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységben.

(2) A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

Egészségfejlesztés kisgyermekkorban:

Az óvodai nevelés országos alapprogramja kimondja, hogy az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése az óvodás életkorban kiemelt jelentőségű.

Nagyon fontos az egészség fejlesztésére (promóció), és az egészségkárosodás megelőzésére (prevenció) irányuló tevékenységrendszer kialakítása. Továbbá kiemelt jelentőségű a speciális gondozó, korrekciós testi-lelki nevelési feladatok ellátása, szakemberek bevonásával.

Egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

A rendelet meghatározza, hogy kiemelt figyelmet kell fordítanunk a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, melyek különösen

- a) az egészséges táplálkozás
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- c) A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és erőszak megelőzése
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
- f) s személyi higiéné

területére terjednek ki.

Az egészséges táplálkozás

A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálkozása, hiszen óvodás életkorban jellemző a rendszeres fizikai aktivitás, szervezet gyors növekedése, mely szükségessé teszi a megfelelő tápanyag bevitelt.

- Óvodánkban az étkezések kötött keretek között zajlanak (tízórai, ebéd, uzsonna). Az étkezések során is igyekszünk nyugodt légkört biztosítani.
- Az élelmezés-vezetővel közösen törekszünk a változatos étrend biztosítására, mely során a gyerekek minden nap jutnak tejtermékhez, idénygyümölcsökhöz, zöldségekhez.
- A gyerekek étvágyát, eltérő otthoni szokásokat figyelembe vesszük, ugyanakkor igyekszünk megszerettetni új ízeket, a minél változatosabb étkezés érdekében.
- A megfelelő folyadékfogyasztásra figyelmet fordítunk, a gyermekeknek egész nap folyamán lehetőségük van víz fogyasztására.
- A szülőkkel közösen szervezünk egészségnapot, mely során a védőnővel közösen játékos tevékenységeken keresztül mutatjuk be, az egészséges életmódhoz szükséges étkezési szokásokat. Kérjük a szülőket, hogy minimalizálják gyermekeik cukorfogyasztását, egészséges nassolnivalóval kínálják gyermeküket, kerüljék a túlzottan sós, zsíros és magas cukortalmú ételek és italok fogyasztását. Mindezekhez ötleteket adunk a programok során.
- A konyha, orvosi igazolás alapján főz táplálékallergiás kisgyermekre, külön edényben készül az étel és saját ételhordóban szállítják számukra.

Várható eredmények óvodáskor végére:

- Önállóan el tudják dönteni, mennyi ételt tudnak egy étkezés alkalmával elfogyasztani (pazarlás elkerülése) .
- Ismerik a kulturált, higiénikus étkezés szabályait.
- Szívesen megkóstolják a számukra ismeretlen ízeket.
- Ismerik az ételek, zöldségek, gyümölcsök nevét.
- Fő folyadékforrásuk a víz.

Mindennapos testnevelés, testmozgás

Az óvodáskorú gyermekek mozgásigénye igen magas, mely kielégítése alapvető jelentőségű a testi és lelki fejlődés szempontjából is. Mozgásfejlesztéssel érjük el, az értelmi képességek magasabb szintre jutását (figyelem, emlékezet, gondolkodás, stb.) területén.

- Minden nap biztosítjuk a feltételeket a gyermekek egészséges fejlődése érdekében a rendszeres mozgásra. Itt a kúszás, csúszás, mászás nagymozgásokat az "Ica tornát" , lábboltozat erősítést és koordinációs gyakorlatokat részesítünk előnyben.
- Napi legalább 1 órát a szabad levegőn, szabad és irányított nagymozgásos játékokkal töltünk. Az udvari játékok változatos mozgásokra adnak lehetőséget. Ha az időjárás miatt nem lehetséges, akkor a csoportszobában, tornaszobában biztosítjuk megfelelő szellőztetés mellett a mozgásokat.
- A mozgásos tevékenységeket életkorhoz, egyéni szükséglethez, fejlettségi szinthez és a csoport összetételéhez igazítjuk.
- Megismertetjük a gyerekeket a baleset-megelőzési szabályokkal, melyet folyamatosan gyakorolunk, ismételünk, ellenőrzünk.

- Évente Sportnapot tartunk, mely során megismerkednek a gyerekek különböző sportokkal, eszközökkel, csapatjátékokkal.
- Bózsik Foci Programban részt veszünk a tehetség gyanús gyerekekkel.

Várható eredmények óvodáskor végére:

- Szeressék meg a mozgást, leljék örömeiket benne.
- Kitartás, gyorsaság, állóképesség növelése.
- Mozgáskoordinációjuk, egyensúlyérzékük legyen összerendezett.
- Ismerjék és használják megfelelően a mozgásfejlesztő eszközöket (labda, bot, karika)

A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Cél: Az egészségre káros szokások (alkohol-, drogfogyasztás, dohányzás, elhízás) megelőzése. Egészségvédő modell megismertetése a gyermekekkel, mely segítséget nyújt későbbi életükben is a káros szenvedélyek ellen.

A dohányzás megelőzésének feladata:

A dohányzás megelőzésében nagy szerepe van az óvoda dolgozóinak, hiszen felmérések igazolják, hogy az óvodás korú gyermekek családjának több mint felében él dohányzó felnőtt. Fontos, hogy személyes példamutatásunkkal megfelelő mintát nyújtsunk a gyermekek számára. Az óvoda egész területe dohányzásmentes.

Beszélgetések során, képek, videók segítségével ismerjék meg a gyerekek a dohányfüst, a gyárkémények, közlekedési eszközök által kibocsátott füst káros hatásait az élővilágra, ezek megelőzésére szolgáló tevékenységeket, lehetőségeket.

A bántalmazás és erőszak mellőzése

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.” (WHO)

Feladataink:

- Gyermekvédelmi feladatok ellátása, jelzőrendszer működtetése.
- A gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása, megszüntetése.
- Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, információszolgáltatás. Gyermekvédelmi felelős megismertetése, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársának bemutatása, elérhetőségek megadása.

Baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében, illetve bekövetkezése esetében ellátandó feladatokat a SZMSZ tartalmazza.

Az épület és az udvar berendezései, eszközei folyamatosan ellenőrizve vannak, időszakos felülvizsgálatukra sor kerül.

A gyerekekkel meg kell ismertetni minden eszköz megfelelő használatát és folyamatos ellenőrzés mellett be kell tartatni.

Mindig felhívjuk figyelmüket a veszélyforrásokra, megelőzési lehetőségekre az udvaron, tornaszobai tartózkodás, kirándulások és séták során.

A nagycsoportosok részt vesznek játékos baleset-megelőző, elsősegélynyújtó projektben, melyet Kutnyánszky Valéria doktornő dolgozott ki kifejezetten óvodás gyermekek számára. A tevékenységeket védőnő segítségével két óvodapedagógus vezeti, akik részt vettek az ehhez szükséges képzésen. Főként a segítségkérés fontosságát hangsúlyozzák a kezdeményezések, megtanulják a gyerekek a segélyhívószámokat. Védő-óvó rendelkezéseket a házirend tartalmazza.

Személyi higiéné

Testápolás:

Cél: A helyes testápolás a gyermek egészségének védelmét szolgálja. Ezért sajátítsák el ebben már ebben a korban testük, ruházatuk megfelelő gondozási, ápolási teendőit, váljon igényükké az ápoltság.

Feladatok:

- Ezen a területen is nagy hangsúlyt fektetünk a példamutatásra a felnőttek részéről.
- A gyermek ismerje testének részeit, tisztántartásuk módjait.
- Tisztálkodási folyamatok helyes technikájának elsajátítása (kézmosás, fogmosás, WC használat, orrfújás).
- Minden gyermeknek legyen saját felszerelése a tisztálkodáshoz (törülköző, fogkefe, pohár, fésű)
- Napirend keretei között biztosítsunk elegendő időt a gondozási teendők alapos elvégzésére.
- Segítséget nyújtunk igény szerint a megvalósításban.
- Fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

Várható eredmények óvodáskor végére:

- A testápolási szokásoknak megfelelően önállóan, figyelmeztetés nélkül tisztálkodnak a gyerekek.
- Válják igényükké a tisztaság, ápoltság.
- Csak a saját felszerelésüket használják és azokat a megfelelő helyre tegyék vissza.
- Nyújtsanak segítséget kisebb társaiknak, mutassanak példát.

Öltözködés:

Cél: Szülőkkel együttműködve ismerjék meg a gyerekek, az időjáráshoz alkalmazkodó öltözködést, megfelelő ruhadarabok felismerését, önálló öltözést, vetkőzést.

Feladatok:

- Az öltözködés helyes sorrendjének begyakoroltatása.
- Időjáráshoz alkalmazkodó ruhadarabok felismertetése.
- Gombolás, cipzárázás, kifordítás, összehajtás, kötés gyakorlása, eleje-hátulja, jobb-bal megkülönböztetése.
- Elegendő időt biztosítsunk az egyéni tempójú öltözködés megvalósulásához.
- Segítségnyújtás szükség esetén.
- Önállóság fokozatos kialakítása.

Várható eredmények óvodáskor végére:

- Teljesen önállóan öltöznek, vetkőznek, ruhájukat rendben tartják a saját helyükön.
- Képesek megválasztani a helyes öltözködési sorrendet.
- Önállóan választják ki az időjárásnak megfelelő ruhadarabokat.
- Elsajátítják a gombolás, cipzárázás, cipőfűző bekötésének technikáját.
- Segítséget és jó példát nyújtanak kisebb társaiknak.

Pihenés:

A szervezet és idegrendszer fejlődéséhez elengedhetetlen a megfelelő pihenés a gyermekek számára. A napirend szerint 12:30-14:30-ig tart óvodánkban a pihenés ideje.

Feladatok:

- A helyes életritmus alakítása a családdal együttműködve. Kérjük a szülőket, hogy a napirend szerinti pihenést az otthon töltött időben is tartsák be a gyerekekkel.
- Nyugodt, biztonságos légkör biztosítása a pihenéshez. Nyugtató mesélés, zenehallgatás elalvás előtt.
- Szoktatjuk a gyermekeket az egymás iránti toleranciára, pihenés ideje alatt a nem alvók ne zavarják társaikat.

Várható eredmények óvodáskor végére:

- Tevékenységüket önállóan képesek végezni a napirend szerint.
- Ismerik és betartják a szabályokat.
- Nyugodtan, csendben pihennek legalább 1 órát.

10. Gyermekevédelmi feladatok, szociális hátrányok enyhítését segítő, esélyegyenlőséget szolgáló tevékenységek

A gyermekevédelemmel és szociális hátrányokat enyhítő tevékenységgel kapcsolatos teendők minden óvodapedagógusra vonatkoznak. A gyermekevédelmi felelős feladatait munkaterve rögzíti.

Cél: Megismerni, figyelemmel kísérni az óvodába járó gyermekek családi, szociális körülményeit. Esélyegyenlőség biztosítása, szociális hátrányok csökkentése,

veszélyeztettség kialakulásának megelőzése, a már meglévő veszélyeztettség megszűnésének segítése.

Feladatok:

- Figyelemmel kísérni és segíteni az óvodába járó gyermekek, különösen a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek testi, lelki, szellemi és szociális fejlődését.
- Veszélyeztetett gyermekek családjával folyamatos kapcsolattartás, szükség esetén szakember bevonása, javaslatok tétele a veszélyeztettség megszüntetésére vonatkozóan.
- Együttműködés a jelzőrendszer intézményeivel (védőnő, Család-és Gyermejkölési Szolgálat, Szakértői bizottságok)
- Differenciált fejlesztés, egyéni és egyenlő bánásmód biztosítása.
- Felzárkóztatást, tehetséggondozást segíteni.
- Migráns, nem magyar állampolgárságú gyermekek és családjuk felé elfogadó, toleráns magatartás, identitásuk megőrzése, kultúrájuk megismerése, beilleszkedés segítése.
- Prevenció kiterjesztése minden gyermek részére.
- Ösztönözzük társas kapcsolatok kialakulását, családok invitálása óvodai nyílt napokra, közös programokra.
- Kompenzáljuk a családi nevelés hiányosságait, segítjük a gyermekeket szociális beilleszkedésük során.
- Biztonságos, megértő, bizalmat kialakító légkör biztosítása.
- Gyermekek hiányzásainak minimalizálása.

11. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben, majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
- Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.
- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik

az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél
 - az önkéntelen emlékezeti bevézés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
 - megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
 - a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Az egészségesen fejlődő gyermek
 - érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (nagy egyéni eltérések lehetségesek, melyek a fogváltással is összefüggő); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
 - elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri és szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival. A szociálisan érett gyermek
 - egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
 - feladattudata kialakult, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben

12. Az óvoda kapcsolatai

Kiemelt figyelmet fordítunk az **óvoda és a család együttműködésére**. Pedagógiai Programunkat elfogadják, eredményeit elismerik, és olyan programokat szervezünk gyermeknek, szülőnek egyaránt, melyek segítik a kölcsönös elfogadást, megismerést, kapcsolatunk elmélyítését.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzatok munkánkat segítik és támogatják, főként a Kétújfalui Roma Nemzetiségi Önkormányzattal működünk együtt.

Az óvoda- iskola átmenet megkönnyítése érdekében a tanítók tavasztól ismerkednek a leendő elsősökkel és az óvoda nevelési elveivel.

Közös nevelési értekezletet tartunk, közös tevékenységeket, szülői értekezletet szervezünk. Az óvodapedagógusok a tanév első hetében együtt vannak az elsősökkel, segítve az átmenet megkönnyítését.

Három jó gyakorlatot fejlesztettünk ki:

- Kéz a kézben – óvoda-iskola átmenet támogatása Kétújfaluban
- Multikulturális tartalmak - cigány népismeret a kétújfalui óvoda helyi programjában.
- Kéz a kézben- Komplex környezeti nevelés a kompetencia alapú óvodai programcsomaggal.

A jó gyakorlatokat újra gondoljuk, módosításuk folyamatban van.

Az óvoda az alábbi intézményekkel tartja a kapcsolatot.

A családdal való kapcsolat:

Célunk: A gyermekek együtt nevelése, segítése.

Fontos feladatnak tartjuk a családdal való kapcsolatot, megismerését, velük való szoros együttműködést.

A nemzetiségekhez tartozó családokkal intenzívebb együttműködés kiépítése.

A kapcsolattartás tartalma:

- Családlátogatások, amelyek céltudatosak.
- Szülői értekezletek, ahol különös tapintattal, reálisan tájékoztatjuk a szülőket.

- Fogadó órák
- Napi beszélgetések: A helybeli gyerekek szüleivel.
- Közös ünnepek: A farsangot, anyák napját, évzárót közösen ünnepeljük a szülőkkel.
- Családi napok szervezése (szüreti mulatság, tökfaragó nap, karácsonyváró, húsvétváró, gyereknap), melynek célja, az intézmény nevelési szokásainak, elveinek bemutatása, segítségnyújtás a szülőknek egyes nevelési problémák megoldásában szakemberek bevonásával.

Iskolával való kapcsolat:

Az **óvoda-iskola átmenet** megkönnyítésének érdekében folyamatosan tartjuk a kapcsolatot az iskolával, különösen a HHH gyerekek estében **az integrációs program keretein belül**.

A tanítónéikkel rendszeres kapcsolatunk van.

Az óvoda-iskola átmenet tevékenységrendszer:

- Közös rendezvények
- Értékelő eszmegbeszélések, szakmai fórumok
- DIFER-mérés eredményeinek megbeszélése - utánkövetés legalább 1 évig
- Hospitálásra épülő együttműködés.

Pedagógiai Oktatási Központ:

- Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ

Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Pécsi és Szigetvári Tagintézménye

- Szakértői bizottsági tevékenységekben

Az egészségügyi intézményekkel való kapcsolat:

A gyermekek egészségének védelmében folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a védőnővel, és az Óvoda orvosával, esetenként a szakorvosokkal.

A Gyermekek és Családsegítő Szolgálat

- Problémás gyermekek segítése szempontjából fontos az együttműködés, és a kapcsolattartás, jelzőrendszer vagyunk.

Roma Nemzetiségi Önkormányzat

- családokkal közösen szervezett rendezvények,
- cigány hagyományok felkutatása

Speciális fejlesztők:

- Logopédus-beszédhibák javítása
- Gyógypedagógus – habilitáció - rehabilitáció
- Fejlesztő pedagógus- egyéni fejlesztés
- Utazó pszichológus- mentális segítségnyújtás

A **Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei** közötti oktatási tér kialakítása érdekében távlati célként a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszünk, és igyekszünk szakmai kapcsolatot kialakítani.